

25. novembar - DAN DRŽAVNOSTI

Bog naređuje pravednost, dobročinstvo i darivanje bližnjima, a zabranjuje razvrat, nevaljalštine i nasilje – savjetuje vas kako biste se prisjećali. (En-Nahl, 90)

Ali onog dana kad iz svakog naroda proživimo po jednoga svjedoka, onima koji su poricali neće biti dopušteno niti će se moći za naklonost moliti.

Kad oni koji su činili nasilje vide patnju, ona im se više neće ni ublažiti ni odgoditi. (En-Nahl, 84-85)

U hadisi kudsiji se kaže: ***O robovi moji! Ja Sam Sebi zabranio nepravdu, i među vama sam je učinio zabranjenom, pa nemojte biti nepravedni jedni prema drugima.*** (Muslim)

Na Sudnjem danu će i pravedni sudija poželjeti da nikada nije sudio ni dvojici ljudi koji su se sporili oko obične hurme. (Ahmed i Ibn Hiban)

Čovjek je od svog postanka uvijek znao prepoznati vrijednosti koje su konstantne, nepromjenjive i zajedničko dobro cijeloga ljudskoga roda. Sloboda, čast, ljudsko dostojanstvo, pravednost su neke od tih vrijednosti koje niko od ljudi ne dovodi u pitanje. Kako čovjek zna da su to vrijednosti? Tako što ga je Svevišnji Bog podučio svim stvarima, i tako što mu je usadio, samim stvaranjem, osjećaj za te vrijednosti. Svi mi u međusobnim razgovorima ističemo te vrijednosti, naglašavamo da nam je stalo do njih, da se zalažemo za njih...

Poštovana braćo i sestre!

U susret *Danu državnosti* Bosne i Hercegovine držimo važnim osvrnuti se na naše mogućnosti i obaveze da gradimo pravednije društvo za svakog čovjeka jedine nam Domovine. Svi smo mi odgovorni i svi ćemo biti pitani. Ne samo za ono što smo uradili već i za ono što nismo, a mogli smo i trebali.

Pravednost je Božiji imperativ, naredba svim ljudima. Izbjegavanje nepravde je bogouodno djelo i temelj izgradnje zdravoga društva, zajednice, države. Pravedni vladar je jedan od onih koji će biti u hladu kada drugoga hlada ne bude.

Ako bismo tražili termin koji bi mogao biti sinonim, ekvivalent terminu islam u svoj svojoj punini i sadržaju onda bi to bio *adl* – pravednost. Biti pravedan nije nikakva egzotika i nije obaveza onoga drugog ili onih drugih tamo negdje. Biti pravedan je obaveza i dužnost svakog pojedinca. Zar nas Kur'an ne podsjeća da svaki čovjek može sam sebi biti nepravedan, da i samom sebi može učiniti zulum. Biti neposlušan Bogu i slijediti šejtana prokletoga je izvor nepravde koju čovjek čini sam sebi. Posljedično tome činiće je i drugima. A tuđi hak, tuđe pravo, je teško. I pratiće nas i na Danu sudnjem. Naša nas tradicija uči da se čuvamo misli, dove onoga kome je nepravda učinjena.

Svako od nas je osjetljiv na napravdu koju čine drugi. Rijetko se bavimo svojim nepravednim postupcima prema drugim ljudima. Vrlo često ih nismo ni svjesni, jer su nam koprene na očima zato što se grijeha ne čuvamo.

Pravda nije nikakav imaginarni, nedokučivi pojam niti sadržaj. Pravda to si ti. To sam ja. Svako od nas. U svakom trenutku našeg života. Zar Gospodar na primjeru Svoga Poslanika Davuda, a.s., nije jasno postavio koncept i principe pravde: **O Davude, Mi smo te, doista, zastupnikom na zemlji postavili, i zato među ljudima po pravdi sudi i nemoj slijediti prohtjeve, pa da te to s Božijeg puta odvede...** (Sad, 26.)

Nije pravedno da tražiš za sebe ono što ti ne pripada, čemu nisi dorastao, za što nisi osposobljen. Nije pravedno odgovorne dužnosti davati nekompetentnim i nedostojnim ljudima. I u jednom i u drugom slučaju prohtjev je ključni osnov za postupanje, a Davuda se upozorava da to ne radi. I ja i ti smo Davud. Zar nam nije poznat slučaj ashaba Božijega Poslanika Ebu Zerra, r.a., koji je tražio postavljenje na neku dužnost, pa mu je Poslanik, a.s., kazao: ***O Ebu Zerre! Nisu tvoja pleća za toga...***

Nije pravedno da kompetentni, sposobni, vrijedni nemaju šansu jer nemaju nikoga svoga. Nema im ko našteliti, jer nisu rod, pleme, grupa... Silna nepravda koja nam razara društvo nije ništa drugo nego zadovoljenje vlastitih prohtjeva, slijedeće šejtanovih stopa na što je upozoren Davud, a.s., veliki kralj i simbol ljudske snage i moći na Zemlji. Iako je Božiji Poslanik, dakle spašen od grijeha, i njemu se kazuje Put kojim se mora ići –

donošenje sudova samo po istini i pravdi. Da bi to bilo moguće moraju se potisnuti vlastite potrebe, prohtjevi, huje. Mora se misliti zajednica, društvo, javno dobro, država. Davudu se hoće kazati da mora pobrisati sebe da bi mogao biti pravedan.

Naša zemlja nije imala šansu izgraditi se u normalnim okolnostima. Prešli smo iz jednog sistema u drugi na najbrutalniji način. Morali smo to platiti životima stotina hiljada nedužnih ljudi. Ovaj drugi sistem nismo uspjeli izgraditi na način da naši ljudi imaju jednaku šansu, jednake mogućnosti, da im se sudi po pravdi. Nažalost, puno je nepravde i tamo gdje bi pravde najviše trebalo biti. U institucijama zaduženim za to. Koje postoje zbog toga. Ipak, mi ne smijemo odustati. I ne smijemo se umoriti. Izgradnja društva i države u kojem će svaki čovjek imati jednaku šansu obaveza je svakog od nas. Odgovornosti nam nisu iste. Neki su među nama puno odgovorniji. Ali, odgovorni smo svi.

U hadisi kudsiji se kaže: ***O robovi moji! Ja Sam Sebi zabranio nepravdu, i među vama sam je učinio zabranjenom, pa nemojte biti nepravedni jedni prema drugima.*** (Muslim)

Na Sudnjem danu će i pravedni sudija poželjati da nikada nije sudio ni dvojici ljudi koji su se sporili oko obične hurme. (Ahmed i Ibn Hiban)

A u našoj tradiciji stoji da je jedan sahat pravde vrjedniji je od 60 godina dobrovoljnog ibadeta, a jedan sat nepravde je gori kod Allaha od 60 godina grijeha.

Poštovana braćo i sestre!

Našoj domovini treba naša ljubav i pažnja. Jer, domovina se voli bezuslovno. To je, ili bi trebalo biti u svakome od nas. Našoj državi treba naš silni napor i trud svakog od nas da ne činimo nepravdu ni sebi, ni drugim ljudima. Treba nam puno strpljenja, ustrajnoga rada, posvećenosti obavezama na putu javnoga dobra. To nije lahak zadatak, pogotovo u ovom vremenu, u svijetu kakav jeste i sa ljudima kakvi jesu. Ali, drugoga puta nema. Ovaj put jeste težak, ali je jedini ispravan put. Pa, nismo mi na ovom svijetu Božiji namjesnici samo da bismo imali lahke puteve. Zaraditi i zaslužiti Božije zadovoljstvo je naš cilj, a to nam ne smije biti teško bez obzira šta sve bude trebalo savladati.

Poslanik, a.s., nam naređuje da pomognemo i mazlumu (onom koji se čini nepravda) i zalimu (onaj koji čini nepravdu). Onoga koji to čini (zalim) valja spriječiti, a ako to nije moguće ne smijemo u tome učestvovati, s tim se slagati ili to podržavati.

Gospodaru naš! Pokaži nam Puteve pravednika. Ne daj nam da zbog prohtjeva svojih budemo nepravedni. Poduči nas da se nosimo sa izazovima i da naši odgovori budu oni kojima ćeš Ti zadovoljan biti. Našoj domovini podari mir, njenim ljudima strpljenje i snagu nošenja sa kušnjama onako kako ćeš Ti zadovoljan biti.

SRETAN I HAJIRLI VAM DAN DRŽAVNOSTI VOLJENE NAM DOMOVINE BOSNE I HERCEGOVINE!